

تۆركىيى

١٦٨

بۇل مەلumat خالقىنىڭ حىكىمۇقى

ئىشلەنۈر كەلەپىنەتلىكىنەت

عدد : ٢٧

روحىاتە مەھىل

دارالعلميات و دارالعلميين بىلەرە آرىماھى

—→—→—→—→—

مصطفى رحمى

—→—→—→—→—

تأليف و ترجمة هيئته قبول ايداشدر .

—→—→—→—→—

استانبول — مطبعة عاصمه

١٣٣٩

روحیات

انسانک برمادی و دانی وارددر : عضله، کیک، الخ کبی .
برده ذکا، حسیات، اراده کبی معنوی وارلئی وارددر . انسانک
بو معنوی وارلئمن بحث ایدن علمه (پسیقولوزی - روحیات) دیرلر .
روحیات، انسانی، اوچ فصل آلتنده مطالعه ایلر : ذکا، حسیات،
ازاده .

ذکا

روحیاتخیلر، ذکای شویله تعریف ایدرلر : ذکا ملکه قدر در .
یعنی دوشونه بیلمک ملکه سیدر . بر ظافم (فکرلر: Idées) ه مالک
اولقسرین بز دوشونه مدیز . (فکرلر) ی ایمه (اطلاع) لر تولید
ایلر . بناءً علیه (فکرک) اساسنی تشکیل ایدن (اطلاع) اویلور .
علم خارجی حتنه اطلاعاتمزر، اعضای حواس سایه سنده حصول
بولیور . بحوالده حواسمن نهقد و مکمل ایمه (اطلاع) لریز و ذکامن ده
اوقدر مکمل اوله حق ، دینکدر .

اعضای حواس ، علم خارجی دن آلدۀ لری احتسانانی اعصاب
واسطه سیله دماغمزر نقل ایدر . بناءً علیه اول امرده - نفسياتی
فیزیولوزی درسلریکزه براقلله برابر - دماغ و حواس اوژرینه بر
کوز آنم .

دماغ

دماغ، حس و تعلق و اراده نك مرکزی در دماغ، ايکی نصف کرده دن عبارتند. صاغ طرفده کی نصف کرده دماغ، بدنک صول طرفه، وصول طرفده کی نصف کرده دماغ ایسه، بدنک صاغ طرفه حاکم در. نصف کرده دماغ لر او زرنده بر طاقم مرکزلر وارد ره.

بو مراکزدن بری، هر هانک بر سیله عارضه او غرایه جق او لسه او مرکزک ایفا ایندیکی وظیفه سونر. مثلما صاغ نصف کرده دماغده کی حرکت مرکزی بر عارضه او غرایه جق اولورس انسانک صول طرفی، هیچ حرکت ایده من، ایشته، (فلج = نزول) بودر. كذلك لسان مرکزی عارضه او غراسه تلفظ ایده من. بوکاده (فلج لسان) دینیر.

سطح دماغ کریتیلی و چیقیتیلی در. بونلره (تلائیف و تماریچ دماغیه) دینیر. دماغلک قشری، بوز، سنجبابی، ایچ طرف بیاض رنکده در.^۱

دماغده کی بو بیاض ماده، مرکزدن محیطه طوغزی کیدن = (عن المرکزیه) و محیط بدندن مرکزه طوغزی کان = (الى المرکزیه)، الیاف عصبیه نك هیئت بخو عه سیدر. اعصاب الى المرکزیه، احتساس؛ و اعصاب عن المرکزیه ایسه حرکت اعصابیدر.

اعضای حواس

حس: لامسه، ذاهه، شامه، ساممه، باصره اولمق او زرده بشدره.

بر اشیای خارجیه دن بونلر واسطه سیله خبردار اولورزه. اشیای خارجیه اعضای حواس او زرینه اجرای تأثیر ایده. و بو تأثیرات، اعصاب واسطه سیله دماغه انتقال ایده رک بر طاقم احتسات مخصوصه تولید ایده.
۱. لامسه: لمس، جلدده موجود بر طاقم حیمات عصیه واسطه سیله حصوله کلیر.

۲. ذاته: دیلک سطحنده کائن حیمات ذوقی تولید ایده.

۳. شامه: بورون. اعصاب شمیه نک منتهالری بورون ده لیکی ایچنده کی غشاده در. تو قولر بو اعصاب شمیه او زرینه تأثیر ایده رک احتسات شمیه حصوله کلیر.

۴. سامه: عضو سهی اولان قولاق اوچ قسمدن مرکدر: اذن خارجی، اذن متوسط، اذن داخلی.

عصب سهینک شبات و متنبای، اذن داخلیده کی مابع ایچنده منتشر در. قولاغل حساس اولان قسمی ایشت، بوراسی در. اذن خارجی ایله، اذن متوسط، توجات صوتیه بورایه نقل ایتمکه خادم در.

۵. باصره: کوز اوچ طبقه دن متسلکدر. ۱) طیشاریده طبقه صلبه، ۲) اورتهده طبقه مشیمه، ۳) ایپری ده طبقه شبکیه ..

اشیای خارجیه دن انتشار ایدن شعاعات ضاییه کوزه، کیروب طبقه شبکیه تأثیر ایدنجه بو تأثیر عصب بصری واسطه سیله دماغه انتقال ایده رک «رؤیت»، بادی اولور.

اجسامک کولکسی، طبقه شبکیه او زرنه دکل، دها اولنده انکاس ایدرسه او کوز قصر البصر او بش دیمکدر. طبقه شبکیه نک دها آرقة سنه انکاس ایدرسه طول البصر او بش دیمکدر. ایکیه ده بر رخسته لندر. یونک ایچون انسان کوزلرینی صیق صیق، معانه ایتدیر ملی در.

ادراك و شعور

حوالاً و اطلاع به اشیای خارجیه حسنه ایدیندیکمز معلوماته ادراك خارجی دینیر. بالذات روحه و احوال روحه دار او لان و قو فلریمزه ادراك باطنی دینایر. دیمک که: بزده ایکی درز اطلاع وار. بری اشیای خارجیه به مخصوص اولان اطلاع، دیکری، احوال حسیه و باطنیه منزه عائد اطلاع در؛ فکر لریز، حسلریز، آرزولریز، الخ، هب ادراك باطنی به عائد در.

چو جقلرده ادراك باطنی پك ابتدائی بر حالده در. اونلرک ذهنلری آنحق محیطلرندہ بولنان اشیا ایله مشغولدر. مدرکه ویا شعورلری، سنا ایلمیله دیکجه، تکمل ایدر.

درجات شعور . — شعور بعضًا پك جانلی در . مثلاً تحریک ذهنی بی موجب اولان بر حالده اولدینی کی : (فهو، جای ایچمک کی). بعض شعور، ضعیف و سونولک در. (بلاطفالفن بر شی دوشونور کن بشقه بر شی آکلامیمیز) . بعض اد شعور بوسیتون سوئش کی در. با پیلهمه لردہ اولدینی کی.

تماماً سوئش ظن اولنان بو با پیلهمه لردہ عجیباً شمور ولو پك آز مقدارده اولسون موجود دکلی؟... بومیله بی ابتدا (لینیج) تدقیق ایده رک، دیدی که :

— بزده بوده حالات غیر مدرکه ویا غیر مشعوره وارد در . فی الحقيقة بزم شمور منک بویله قارا کاف قسملری هنوز پك چو قدر. آمان فلاسفه سی بوكا (روحک حوالی مظلمه سی) نامنی ویریلر . (حالات غیر مدرکه) فسیله سی احته اساندن باشلا یه حق اولور ساقه

مثل لامسه ده: (هسته زیو مترو) دینبلن بر آنده قبل ایله طوقونلو نجه او وقت حس ایدیلیور. دینک که صاج تلی ایله اولان طوقونه بزم ایجون غیر مدرک قالیور. باصره، سامه، شامه، آنده بویاهدرو. پک درین مطالعه ایدن بر انسانک شور - مدرکه مطالعه ایله مشغول اولدیندن خارجده کی کورولتو لری ایشیتمز . . مشهور درکه وطنی اولان، (سیرا کوزه) شهری دشمن طرفدن فتح ایدلیبی وقت (آزشیمه) مسائل هندیه خلی ایله مشغول ایدی. دشمن عسکرلری اون هندسه مشهه لری چالیشیر کن بولدبلر. (وجود و اخراج حلالری ده بویاهدرو) .

لبنیچ دیبوردی که: طالنه لرک کورولتو لری ایشیدیبورز . فقط ایک دامنه صوبک حاصل ایتدیکی صدایی ایشیدمه بز. حابوکه او قوجه طالنه لر کوچک دامنه لردن مرکدر. دامنه لرک حاصل ایتدیکی صدا بزم غیر مدرک قالیور . بویاه اولاماش اوله بدی، دالنه لرک کورولتو لری ده موجود اوله مازدی چونکه صفره نه قدر صفر علاوه ایدیلے بینه هبیجدر. (کوچک شیلر وارکه بویوک شیلر حاصل او لیور). (غیر مدرک) لکدن (ادراك) باخنه کبردیکی ایالک نقطه به (أیلک = Seulik) بیتلیمکده دره. حسیات ایجون ده مدرک لک غیر مدرک لک وارددر . بو غیر مدرک قالان حسله، فکر لر علی الا کثر رؤیاده هیدانه چیقاره. بر حسی آنچه قویلشمش اولدینی زمان، درک ایده بیلیرز .

مدرک لک و غیر مدرک لک احوال ذهنیه دهه وارددر . بالخاصه (ترابط افکار) ده بویک ظاهر در. ترابط افکار ده ذهن، برشیدن دیکر بو شینه کجر کن آز مدرک. وبا غیر مدرک بر جوق واسمه لردن آتلا بیلور .

کشیفاتک مهم بر قسمی بولیه حصوله کشیده . شو به که : مثلاً بر
حالم بر مسئله حقنده اوزون دوشونور ، بوله ماز . او مسئله اوزونینه
چالیشمی آرتق برآفیر . فقط حقنیتده خبری اولنسن اونک ذهنی
او مسئله چالیشمی دوام اینکدنه در . بردنبه او مسئله ذهنی دو غایر ریزه ،
طبقی بر آلتنده کیزلى برسویک يول بوله دق میدانه چیقیویر مسی کبی .
بوحالی کوجلک مقیاسده بزرگندیزده کوره بیلیور . مثلاً بربینک
اهمی بولق ایسته بورز . بردلو عقلمنزه کلز . آرتق عقلمنزه کلیه جلک
دیمه رک برآفیر . فقط برمدت صبوکره او آزادی فمز اسم خاطرینزه
کلیویر ریزه . شاعر لرک الهام آلسی ده برنواع بولیه غیر مدرک چالیشمی
دیمک در .

غیر مشعور چالیشمی ، او بیقدده و قوعه کلیر . مثلاً بعض طبله
او بانیق ایکن حل ایده مهدیکی جبر مسئله سنی او بیقوسنه حل ایدر .
خلاصه کشیفات فنی ده ، الهامات شاعرانده حالت غیر مدرکه نک
پلک هم روللری وارد .

شعر من هیچ بوش طودیور : فکرلر ، حسلر ، آرزولر ، الح
شعر من او کندن داها رسم پکید یائقدده درلر . شوقدر که بوفکرلر که
بو آرزو نزک و حسنلر که بر قسمی بزم ایجیون مدرک و مشعور ، بر قسمی
غیر مدرک و غیر مشعور در . بونث ایجیون در که آمریقالی (وبلیام جمس)
شعر دی ، آقندده اولان برجایه تشبیه ایشندی . بزیالکن چایلک او سندده
اولان شیلری کوره بیلیورز . چایلک آلتنده کیلری کوره میورز .

حالات غیر مدرکه آره منده بوکون فلک حل ایده مهدیکی برقوق
شیلره تصادف ایدیلندده در که بوقسم هنوز تدقیق ایدملک او زرده در .
غیر مدرک ایله مدرک آه منده لایعد درجات وارد . بسیقولوژی
علماسی بود درجات شعوری باشلیجه درده آییبورلر :

- ۱ - حیواناتک شعوری .
  - ۲ - ر ، ایک آیلق چوچنگ شعوری (که حیوانلرک کندن بردوجه یوکسک در) .
  - ۳ - (نورمال) انسانلرک شعوری .
  - ۴ - نورمال اوستی اولان انسانلرک شعوری .
- در دنگی درجه ۲۰ - ۳۶ یاش آره سنده صود ایدیله بیلیر .
شعورک بودرجه سنده صود ایمتش اولان ، علی الماده انسانلرک کوره میه جکی
شیلری کوردورلر . اونلرک اسکی تعبیره (بصیرت کوزلری) آچیلمشندز .
انسان اخلاقی صورتده حرکت ایده ایده بیوکسک درجه یه صود
ایدہ بیلے جک در . بوکا (تکامل شعور) نظریه می دنیلمکده در .
- بودرجال شعور آرمی ، بور جدار ایله آبریلش دکلدر . کنافتجه
ختائف مایعات و غازاتک بربینه حلولی کی ، بو درجال شعورده
بربرینه حلول ایده بیلیر . او صورتله که انسان ، اهماق روحنه کی
یوقازیسه طوغری چیقله بیلیر . او صورتله که انسان ، اهماق روحنه کی
معایانی ویوکسک شعورلری کندی جهدیله آرایوب بوله بیلیر . و شعورک
یوکسک درجه سنده چیه . بخه دها اوستون (انا) لریزه مالک اوله بیلیر ز .
- انسانک باشیلجه ایکی درلو اماسی واردور : مشعور اما ، غیر مشعور
انا . (مشعور انا) ، معلوم اولان (اما) در . (غیر مشعور اما) ؟
سائز فالتوم و (اینتویزم) حالنده اولان انا کی .
- مشعور و غیر مشعور امارلک ، بربندن خبری بوقدر . سائز فالتوم
او حالنده ایکن قونوشور . و مثلا برجوق ایشلر یاپار . او مالی پکنجه
نم او قونوشدیفندن ، نده نه لر یاپدایفندن خبردار دکلدر .

بر انسان ، ایکننجی انسانی حاکم ایکن پاپسدن فالقه رق بروکسله نیتمنش . او ن درت کون صوکرا بر باخچه اه او طور درور کن بردن بره ایکننجی انسانی نابدید اوله رق بر نجی انسانی عودت اینش . نزهه ده بولوند یعنی بیلمبـرـک اطراف نده کـلـرـه صورـشـنـه ، هـرـوـکـلـهـ دـیـشـلـهـ . بـرـوـکـسـلـهـ نـجـنـنـ وـهـ زـمـانـ کـلـدـیـکـنـیـ قـطـعـیـاـ بـیـلـمـیـورـ . بـعـدـهـ پـارـسـهـ عـودـتـ اـیـلـرـ .

غیر مشهور حاله (حال رؤیا) دینامکده دره . اوچ ، درت یاشنه قدر چو جقلرده هنوز (مشهور انا) او بـانـامـشـ درـهـ وـحـشـیـلـرـهـ بـوـحـالـتـهـ درـلـهـ . بـشـرـیـتـ بـوـیـاهـ ، (غـيرـ مشـهـورـ) اـنـقـ دـنـ کـیـنـدـجـکـهـ (مشـهـورـیـتـ) ، طـوـغـرـ وـ بـوـکـلـمـشـ وـالـآنـ بـوـکـلـمـکـدـهـ درـهـ . فـرـدـ دـخـیـ بـوـیـاهـ درـهـ : چـوـجـقـ اـیـکـنـ غـيرـ مشـهـورـ حالـ اـیـجـنـدـهـ يـشارـ ؟ بـوـیـوـدـجـکـهـ ، (مشـهـورـ) یـ آـرـتـازـ . وـ تـكـامـلـ اـیـنـدـجـکـدـهـ (وسـطـیـ شـعـورـ) لـکـ فـوـقـهـ صـمـودـ اـیـدـهـ بـیـاهـ .

فـتوـنـ دـخـیـ بـوـصـورـتـهـ تـكـامـلـ اـیـمـشـدـ . بـوـنـ اوـسـتـرـیـاـ بـیـقـوـآـنـالـیـزـ علمـبـاسـدنـ (سـیـلـبـرـهـ Silberer) کـشـفـ اـیـمـشـ اوـلـوـبـ اـسـنـهـ (تـكـامـلـ مـفـهـومـاتـ) . Evolution de notion ، قـانـونـیـ دـینـامـکـدـهـ درـهـ : مشـهـورـیـ وـفـنـیـ اوـلـانـ هـرـ شـیـنـهـ ، دـوـمـانـیـ مـبـهـمـ اوـلـانـ شـیـلـرـدـنـ بـکـهـرـهـ . واـصلـ اوـلـمـشـدـهـ .

فـالـحـقـیـقـهـ بـرـ چـوـقـ قـوـانـینـ فـیـهـ ، تـبـلـرـ اـیـمـزـدـنـ وـ قـطـعـیـاـشـمـزـدـنـ اـوـلـهـ متـعـدـدـ نـفـصـانـ وـمـبـهـیـتـ دـوـزـدـلـرـنـدـنـ بـکـمـشـدـرـ .

نـبـیـ اـمـرـاـكـ :

اعـماـقـ روـحـزـدـهـ نـیـمـ مشـهـورـ وـبـاـغـيرـ مشـهـورـ قـالـانـ شـیـلـرـ ؛ اـفـکـارـ حـسـیـاتـ وـجـرـکـاـنـزـ اـوـزـرـیـهـ اـجـرـایـ تـائـیـرـاـیـلـرـ . فـتـطـ بـوـاجـرـایـ تـائـیـرـدـنـ

بزم هان هان خبر میز بقدر. آنچه اینجه تدقیق ایدرسه ک او نیم مشعور وغیر مشعور شیلرک ایزلری کی کوره بیلرز.

بوقاریده دیدیکنر کی (لایپنیچ) بو، نیم مشعور وغیر مشعور حالاتی یر آتشده کی صوله بکرمه نشتدی . یر آتشده کی صوله بزر کوره میورز. فقط ایر ماقلری تشکیل ایدن صولک اکثری یر آتشده کی صوله دکلی ؟ .

تریبه ده بونیم مشعور وغیر مشعور حالاتی نظر دقته آملق لازمدر. چونکه فکر، حس واراده نک صورت تشکله نه یم مشعور وغیر مشعور اوله رق آنان تلقین و نصیحت لرک پک مهم تأثیرلری اولوب عادتا صورت مدرکده آنان نصیحت وتلقین لرک تأثیراتندن دها زیاده در. چو جقلرک یانشه اونلرک احوال فکریه وحسیه لریته ، ولو غیر مشعور صورتده، فنا تأثیرلر حصوله کتیره حک افعالدن اجتناب ایتلی. هوده ابویتنک حرکانی، مکتبده خواجه نک حالی، مکتبک و درخانه نک انتظامی و محیطده وطنداشلرک احوالی چو جقلره حسن مثال او ملی دو. بو صورته چو جقلرک اعماق روخته یم مشعور بر صورتده ایسلک وانتظام حسلری حک اولونور . و حیاتلرینک نهایته قدر بوندن استفاده ایدرلر .

انسان ، افکار و تمايلاتی تدقیق ایله بونیم مدرک وغیر مدرک فکرلره تبعاً حرکت ایتمکدن اجتناب ایتلی در . بونک ایجون انسان کیچه یا تاغه کیر نجه او کون یادیفی ایشلر حقنده نفسی محاسبه یه چکدک افعالی حاده تدقیق و مدرکه دن سکیرملی . وایرمه سی کونکی ایشلرینک — مدرکه قومانداسی آتشده — قروکیدنی چیزملی در .

دقت

حوالمزرک هر آن حاصل ایتدیکی احتسات و انبطاعات اوقدر
چوقدرکه بونلرک هیسه واضح بوصورتده مطلع اوله مايز؛ آنجق مهم
ودومانلى بوصورتده مطلع اوله بیلیرز. فقط بز آرزوایدنجه، بواسطه اعاده
بری او زرنده ذهنی توقف و تثیت ایده بیلیرز. او زمان مهمیت
قالقهرق وضوح حاصل اولور.

ادراك باطنی ایچون ده بولیده؛ شموریمز بر نهر کی اولوب بوندن
افکار، حسیات و خیالاتک هب بردن آقوب کیتمکده اولدینغی کوردک.
فقط آرزو ایدنجه بونلدن بری او زرنده ذهنی تثیت و توقف
ایده بیلیرز. کذلک او زمان مهمیت قالقهرق وضوح حاصل اولور.
دقت: ایشته بولیده ذهنی بر شی او زرنده تثیت و توقف
ایده بیلیرک ملکه سیدر.

دقیمز بر شی او زرنده یا غیر ارادی او راق و یا ارادی او راق
توقف و تمرکز ایلر. شو حالده دقت ایکی به آیربلیر: غیر ارادی،
ارادی.

غیر ارادی دقت. — حواسمه اعطا ایتدیکی شیلرک پک آزینه
اطلاع حاصل ایده بیلیرز. حواسدن لاینقطع دماغه و رود ایدن
الی مرکز جریانلر پک چوق، و ساحة شمور ایسه نسبه طارددر.
احتساساتمزرک چونی، شموره قدر واره میور. صانک احتسات بر
قوشو مسابقه‌سی پایپور؛ مسابقه‌ده قازانانلر شموره قدر وارپور.
شعورک قابرسدن ایچری به کیره میانلر، شعوزک قابوسی
اطرافنده طولاشه راق سکوب کیدپور.

عجیا هانکی احتساسات شعوره داخل اوله بیلیر ؟ .
— آنحق او آنده بزی (علاقه داد = اُنتره سسان) ایدن
احتساسات داخل اوله بیلیر . (دقت غیر ارادی) ایشته بوباهه ذهنیزک
غیر ارادی اوله رق دقت ایده بیلیکی نی در .
ارادی دقت . — ذهنیزی هر هانکی بر مسئله او زرنده صورت
مخصوصه ده ثبیت و توقیف ایمک در .

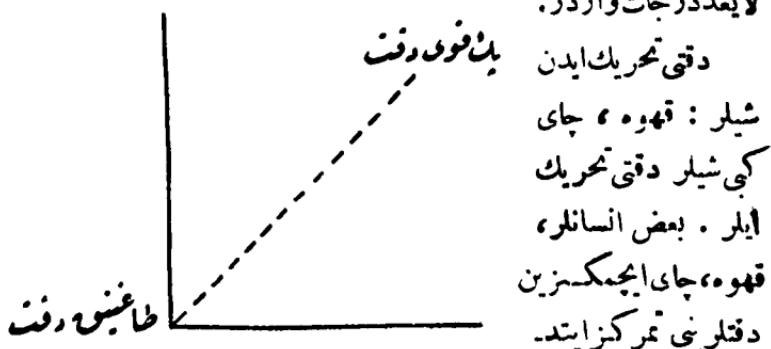
السانده دقت ، (غیر ارادی دقت) ایله باشلار . چو جفلر ک
دقتری بوباهه در . چو جفلر ، آنحق کندیلیرینی علاقه دار ایدن شیله
دقت ایده بیلیر . او نارده هنوز ارادی دقت یوقدر .
چو حق ، بوبودیکه (ارادی دقت) ملکسی ده بوبور . ابتدا
صباوته بر فاج دقیقه دوام ایله باشلایان (دقت ارادیه) ، کنجلکده
پاریم ساعت ویا بر ساعت قدر دوام ایده بیلیر . دها صوکرا دها
زیاده دوام ایده بیلیر . و حتی بعض مستثنی انسانلرده (دقت ارادیه) ،
هیچ اکسیلے کسزین ، بش ، آلتی ساعت دوام ایده بیلیر .

دقت ارادیه نک قوت و امتدادی : احوال حییه ، اعصابه ،
بودغوناگه و احوال حییه کوره دیکشیز : مثلاً صحبت و اعصاب مختل
ایسه ویا انسان یورغون ویا بر هیجان ایچنده ایسه دقت ارادیه او قدر
قوی و متمد اوله ماز .

تنفس ایتدیکمز هوا بوزولمش ایسه کذلاک بونکده دقت
ایده مامک او زرینه تأثیری واارد .

طاغنیق دقت — پک قوی دقت — بعضاً کوزلریمیزی بر نقطه یه
ثبت ایده وک طالفین بر حالده بولونورز . بواناده شعوره بز کبن شیلدن
آنحق پک مهم صورته خبردارد . او قدرکه هان هان خبردار

دکلز در. بحاله (طاغنیق دقت) دینبلیر که او وقت دقت می‌کنند طاغنیق در. بعض انسان‌رده شعور لریف، علاقه‌دار اولدقلری هر هانگی بر مسئله اوزرینه او درجه تثیت ایدرلر که بو اشاده بدنلرنده کی آجیلری بیله طویازلر. بوده (دقت) لک اک قوی قسمی تشکیل اینکده در. دقت کاک آشاغی‌سی او لان (طاغنیق دقت) ایا (بک قوی دقت) آراسنده لایعد در جات وارد در.

یره منز. قهوه، چای، بوصورته اعصاب و قوه ذهنیه اوزرینه اجرای تأثیر ایلیور.

دقتك اقسام مرضیه‌سی. — نورمال دقتدن یوقاری به طوغزی چیقدخه (فکر ثابت). واصل اولونور که او بیه او لان انسان، یالکتر برشی طرفدن مص او لنشدر. (نورمال دقت) دن آشاغی به طوغزی کنده کجه تا آشاغی نقطه: هیچ برشیه دقت ایده ما. لک در. بونلر که هر ایکی‌سی ده مرضی در. دیمک ایکی مرضی حال وارد: فکر ثابت و اصغری دقت . . .

. ۱) ذهن باهیچ برشی اوزرنده تمرکز ایده من. دقت دالدن داله بکو. (مانیاق لرک افکار و حسیاتلری هیچ برشی اوزرنده تمرکز

مایده من . حرکتی ده بولاه در . چو جفلرده کندل آز ، چو
بولاه در لر . آنور مالارده بولاه در) .

فَكْرٌ نَابِتٌ

۲) ياخود ذهن بالکز بر شی او زرنده سابلانیر ، قالیر . بشقه هیچ بر شی دوشونه من . بوکا (فکر نابت) خسته ای دینلمکده در .

(وسطی دقت) دن مرضی

اولان فکر نابته طوغری جیقارکن مابانه : اصرف دقت .
حدود پکده قطعی دکلدر . هان هر کس بر (فکر) آرقه سندن قوشیده هر : تحصیل عنوم ، اکتساب تروت ، الخ .

(آفرهه دویانی) معظم بر جیات نه در ؟ دیه کندی کندیه صور دقدن سوکرا شو جوابی ویریوو : کنجلکده دوشونولمن واختیار لقده ساحه حقیقته جیقمش بر فکر در .

بولاه اولان (فکر نابت) نسبةً معتدل در . مرضی اولانی ایسه بالکز بر جهندن بشقه بر شی دوشونه مامکدر . دتفی ناماً بر شی طرفدن مص او لندقده در .

دتفی بر شی طرفدن مص او لان انسانل ، ناماً (طالغین) در . بوبوک متفسکلر آرد سنده بولاه ظانغینلقلری ایله مشهور چوک آدم لر . واژدر .

بعض انسانلر ، دقلرینی بر شی او زدیسیه ارادی او له رق او درجه تبیت ایدر لر که عمایات پاییاسه بیله آجیسی طویمازلر . بوده فکر نابت میانه ادخال اولونور .

حافظه

بوکون برشی کوردم ویا ایشیتدم؟ کرک بویاه حواچی و کرک ادرارک
باطنی ایله حاصل اولان (اطلاع) و (فکر) لری، بزرمدت صوکرا
(تحضر) ایده بیایرز. ایشته بو تحضر ملکه سنه (حافظه) دینلەمکدە درو.
آلدیغىز احتسات، دماڭىزدە بىز بىانىور. (تحضر) دېكى
بو ایزك جانلۇنى دېتكىدر. طبقي بر غراموفون پلاق بېزىن كىلىرى
اوستدن ایكىنەسىنڭ كچىسى كېيى .

چو جىتلەرك دماڭلارى خامىرى يوموشاق اولىقلەھ جو جىتلەرك حافظە لرى بىھ
بو بىلەك انسانلەرك حافظە لرنىن دها مەكمەلدر. بو بىلەك انسانلەرك دماڭى بىھ
سرتاشمىش واشكى بر چوق احة-اسانلە نىلو اولىقلەھ احتسات، بىونى
قولاي چىزە من. چو جىتلەرك حافظەسى ايسە، او زىرىنە هەرىشى قولاي بىھ
جىزى يابىورەن واشتىدە هنوز فضله چىن كېلى بولۇمان باالەمۇسى كېيى درە
بونىن بشـقە چو جىتلەرك حافظە لرى (صدق = *Précision*)
نقطە نظرىندىن دە پىك شايىان دقت بر درجه دەدر. مثلاً دېكەدەكلىرى بر
مىصالى، ھېيج خطاىز تىكار ايدىلر .

تربييە حافظە — چو جىتلەرك حافظە لرىنى بالكىز معلومات ایله
(طولدەمق) كافى دىلدر. بجادەلە حيانىدە يېكى شىلەر او كەنەن بىلە جىڭ
طرزىدە حافظە لرىنى دە تربىيە ايمىڭ لازىم در .

بعضىلىرى حافظەنىڭ تربىيە ايدىلىسى غير قابل اولدىغىنى سوپىلە يود .
 فقط (رييو) و (لهى) كېي پىقىلۇغۇر، معقول و مەتنا مدارس لولە
 تربىيە حافظەنىڭ مەمكىن اولدىغىنى بىان ايمىكىدە درلر .
 بعضىلىرى تولىدە انسانلەرك حافظەسىنڭ ھېستىك بىر اولدىغىنى بىھ

وباید کی عدم مساوات، حافظه نک تربیه ایدیلوب ایدام استدن ایلری
کلیدیکنی ادعا یتکشل سده بو طوغری دکلدر. عین شرائط آتشده اولان
چو جقلر و انسانلر او زنده ایدیلان حافظه تجربه لری نتیجه سنه
آکلاشی امشدر که بعض چو جقلر و انسانلر حافظه لری، فطره پک
قوی در . (موزار) ، (میزه ردر Miserere) بر بازچینی ایکی دفعه
ایشید کدن صوکرا نوطه سفی یازدی . (کوستاو دورد) و (هورات
وه زنه) بزرگره کورد کدن صوکرا بر انسانلک بود تردد سفی رسم ایده بیلورلر.
أنواع حافظه . — بعضیلری قولایاق (سهوالت حفظ) ایله ،
بعضیلری کوچلک (عسرت حفظ) ایله از برهه زه . بعضیلری حافظه لرنده
اولان شیئی قولای (سرعت تنفس) ، بعضیلری کوچلک (عسرت
تنفس) ایله تنفس ایله ز . بعضیلری حفظ ایته کاری شیلری او زون مدت
حافظه لرنده طوته بیلیرلر (متانت حافظه) . بعضیلری ایسه چابو جاق
او نودیرلر (ضفف حافظه) .

بونلر ایچون آیری آیری تجربه لر پایبله بیلیر : میلا ، مختلف
چو جقلر ، بر شعری قاجر کره او قویه رق از برهه بیلورلر ؟ و هر
بری ، از برهه نیلن شعری ، قاج کون صوکرا تکرار ایده بیلیور ؟
حافظه او زنده پایلان تخارب نتیجه سنه آکلاشیلمشدر که :

- ۱ : یکی اولان هر شیئی حافظه قولایقه حفظ ایلیور .
- ۲ : یکی انطباعلر ، اوجله بزده موجود اولان انطباعلر منضم او له حق
طرزده بر برینی اکال ایده صورتده اولورسه حافظه قولای ضبط ایده .
- ۳ : شدید صورتده حسیانی — حظ ، الم ، خوف ، اخنه — تحریک
ایلرسه او نی ده قولایجه حفظ ایده روز . و کوچلکله او نودووز .
- ۴ : بر شیئه ناقدر ای دقت ایدر . اکه او شی حافظه مزده او قدر
او زون هات فالیر .

روجاتنه مدخل - ۲

۵: برشیشی نه قدر چوq تکرار ایدرسه که اوشی^۱ حافظه هنر ده اوقدر او وزن مدت قالیبر. فقط بو تکرار ادار آرمی فاصله ای او ملی در. مثلا: بر شعری، یکری دفعه او قویه رق بالله به جک ایکن بونک اون دفعه-نی آفشار، اون دفعه-نی صباح او قوم دها موافق در. چونکه آردده کی مدت ظرف نده، ذهن احتمال که غیر مدنگذاشت اوله رق ده چالیشیور. انسانلر ده حافظه جنسه کوره دیکشیور: بمضیلرینک رقم حافظه سی، بمضیلرینک اسم حافظه سی، بمضیلرینک (شکل)، بمضیلرینک ایسه (رنک)، بمضیلرینک (صوت) حافظه لری قوی در. مثلا رساملر ک (شکل و رنک) حافظه لری، وسیقیشناسلر ک (صوت) حافظه لری پک قوی در. بو ایکی نوعه (حافظه بصیریه) و (حافظه سمعیه) دینامیکده در.

حافظه نک قوئی، صباح وی آفشار احوال صحیه و عصیه به، نفس ایدبلن هوانک بوزوق او لوپ او مامنه کورده دیکشیور. بعضیلری هر هانکی برشیشی حافظه لرنده طوتبیلیک ایچون حیله به مراجعت ایدرلر. بوکا (ممومه کنی) دنیلمکده در. بزده تاریخ اصولی بویاهدر. امجد حسانی:

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰	۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۰۰۰	۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۰

استانبولك فتحي تارىخى ايجون (بلدة طيبة) دينلەمشدر :	
بزده (تارىخ) طقوزنجى عصر هجرى	۲ ب
اوئلندە باشلامشدر . ابتدالرى تارىخلى بويله	۳۰ ل
نثر ايله ايدي . ايلك دفعه، مەنقاوم او لهرق	۴ د
(تارىخ) طوتان فاتح زمانى علماسىندن	۴۰۰ ت
(حضرتك) در . او ندن سوگره تارىخلى	۹ ط
نظمماً طوتولاشدر .	۱۰ ي
	۲ ب
	۴۰۰ ذ
	۸۵۷

بويله نظمماً تارىخ يازمقدە اك زيادە موفق اولان ، ۱۹۹۳ سنه
ھجريه-نده استانبوله كان آطئلى سرورى اولىشدر .
بعض چشمە باشلەندە پاك كوزل تارىخلى وارددر :

كل سيديل والدە ساطانىن آب كونرايج

سيد وهى

چشمەدن ما مازلالى ابىج حسينك عشقە

فاضل

كل ابىج آب حيانى چشمە ساطان احمدىن

شاڭىز

ترابط و تداعى افكار

فڪرلەك يكدىكىنى او ياندىرى منه و يانعېير دىكىلە فڪرلە بىشىدىن
دىكىرىشىئە كۆچمىسە (ترابط و تداعى افكار) دىنلىرى . مثلا (۱) حرفى
كۈرۈنجە بونىك سى ذهنە تىادر ايدر . كىذىك، طانىيدىقلىرىمىزدىن
برىئە ئاند بىشى كۈرۈرسەك او كىمسە عقايمىزە كېير ، الخ .

ترابط ونداعی افکار قانونلری :

۱ : اتصال قانونی . — ایکی ویا دعا زیاده شی ویافکر بر آزاده اولونجه بونلردن بری دیکرلرینی تختیر ایتدیرر ؟ مثلا بر شعرک باشی ، آلت طرفی تختیر ایتدیرر . کذلک فلان میدان دنجه او میدانه متصل اولان او ویا دکان ده عقلمنزه تبادر ایلر .

۲ : مشابهت قانونی . — ببرینه بکزه بن شیلر ، یکدیکرینی تختیر ایتدیرر ؟ مثلا دوستلری بزدن ببرینه بکزه بن بربنی گورد بکمز زمان ، دوستمز عقلمنزه کلیر .

۳ : تضاد قانونی . — ضد اولان شیلر ببرینی خاطر لاتدیرر . مثلا پاک شیشمان بربنی گورو نجه پاک ضعیف بربنی ، پاک عقاالتی برجو جنی کورو نجه پاک احق برجو جنی تختیر ایتدیکمز اولور .

ذهبنمزده فکرلر بولیله مترابط اولهرق تسلیل ایلر . فقط بعضًا بو ترابط ظاهر آمفقود کبی در . آنجق دقت ایدیلیرسه میدانه چیقار . ترابط ونداعی افکار ؛ جنسه ، سنه ، مشغولیته گوره دکیشیر . تجربه : قارشیمزده کی انسانلره متعدده مثلا یکرمی قدر کله سویله نیز ؟ اونلر بو سویله دیکمز هر کله بی متعاقبه عنقلارینه نه کلایرسه درحال قید ایده جکلر .

(ترابط افکار) ، پیقوآمالیز = تخلیلات روحیه ده پاک مهم در . پیقولوغ ، بو واسطه ایله ، قارشیمندہ کئیک اعماق دو خنده غیر مدرک اولهرق بولنقده اولان وروحی خسته لفه سبب اولان شیئه داڑ ایپ اوچی یاقالار .

(زورینخ) ده پیقو آمالیز علماسندن (یونخ) ، (ترابط افکار) وا-طه سبله بعض سرقتلری میدانه چیقار . مقدمه در :

سرقتله مظنوون آدملوه متعدد کلمه لور آرد سنه ، سرفت اونان
ماده ي ده سویله يور . سارق هر کله ايجون ، در حال عقانه کانی
سویايموب طور و رکن معروف شينه کانجه بر آز سنه ليور .

مخيله

اوجه کورديکم ، ايشينديكم ، الم محصول حواس اولان شيلري
شمدى کوزلري ي يوم نجعه تكرار تختطر ايده بيليرم ، بو (تختطر) ،
خفيف ايسه (حافظه) ، شديد ايسه (مخيله) يه عائدر . ديمك که
(مخيله) ؟ اوجه کورديکم ، ايشينديکمز شيلري شديد بر صورته
تكرار ذهنمره کتيره بيمامك دره حافظه ايله مخيله آرم سنه يالگز درجه
فرق وارد و . بویله اسکي اطلاع لري ، شديد بر صورته تختطردن عبارت
اولان مخيله يه (مخيله تهيله) دينيلير .

برده مخيله مبدعه وارد رکه بو سايده بز موجود اولان شيلر
اعانه سيه غير موجود شيلري تصور و تخيل ايده بيليرز .
ايشه بوتون اخترات ، انسانه کي بو (مخيله مبدعه) نتيجه سنه
محموله کشدر . ادبیات و موسيقى کي صنایع تفيسه ده بو ملکه کن
محصولی در . مثلا برو و مانجی اثري حیات حقیقه يه عامل شيلره محصول
مخيله ای اولان شيلري بربورينه قايشديره زرق بازار .

تشيه واستعاره کي صنایع ادبیه هب مخيله محصولی در . فده
برچوق نظريه ر و قانونلر ، كذلك (مخيله مبدعه) محصولی در . ينه
(مخيله مبدعه) سایه سنه در که علمای اجتماعیه و اخلاقیه دها يوکشك
ودها آهندگار (برحیات اجتماعية) تصور و تخيل ايدرلر . (فکرلرک
اعمال و افعاله تقدیب اینمه تمابلی) دستوری موجبنجه ، برمدت صوکرا

هر کس بو فکرلره تایل ایتمکه باشلار . و نهایت عمومک مطلوبی :
ایجنهه یاش-انیلان (حیات حقیقیه) نک اجتماعیاً تجیل و اخلاقیاً تجیل
ظرفدن اوکه سوروان (حیات مخیله) یه بکنڑه نسلی اوپور .
کو رسیورز که تکامل بشرده ، (مخیله) یک مهم عواملندز .
فقط افراط درجه ده اولورسه مضدره . چونکه (عالم حقیقت) دن
بو سبتوں آیریاهرق تاماً (عالم خیالی) یه سوق ایاهد . حالبو که یشادیغمز
حیات (عالم خیالی) دکل در . بونک ایچوندر که بر فیلسوف : چو جقلره قناد
دکل ، بالکه آیاقلریسه قورشون طاقتی در ، دیشدره . مفرط درجه خیالی
قفالی او لانلر ، بو حیاته تطابق ایده مزلر . و حیانده موفق اوله مازلر .
قوه مخیله ، بعض انسانلرده بک چو ق و بعض انسانلر دده بک آزدره .

هم افراطی ، هم تفریطی مقبول دکلادر .

قادینلرک ، صایع نفیسه اربابنک (مخیله) لری قوی در .
چو جقلرک مخیله لرینک پارلاقانی دیجسی اک زیاده (کتابت
وظیفه لری) نده بلی اوپور .

تجزید ، تعمیم

مدلو للری خارجده مستقلاء وجود بور فرددن ، بر رشیخدن
عبارت او لان فکرلره (مشخص) اسمی ویریايز . مثلاً احمد کی .
اسم خاصلره افاده او لان فکرلر بوقیلدندز .

مدلو للری بروصف ویاجنسدن عبارت او لان ، خارجده مستقلاء
بر فرد حالتده هوجود او لیان فکرلره « مجرد » دینیلیر ، اسم جذسلو
فکر مجرد در .

اسم خاصلردن ماعداً کله لرله افاده او لان فکرلر هپ بوقیلدندز :

اشیانک بر وصف ویا حالی؟ اوصاف و احوال سائزه سندن و حتی
کندی سندن آیینه ورق مسندلا، تصور اینکه « تحرید » دینیلیر .
بر شیئک اجزا و اقسام مختلفه -نی بربزندن آیینه تحلیلیدر . فقط
اساساً غیرقابل تفرق اولان اوصاف مختلفه سی بربزندن آیینه تحریددر .
بیاض کاغذ کبی . کاغذک « بیاض » اوصافی آیینه تحریددر . صودن
مولدا الحوضه -نی آیینه ق تحلیل در .

تممیم . — بر فاچ شیئک و باز چوق شیلرک اوصاف مشترکه -نی
میدانه چیقاروب اوصاف خصوصیه و متنخالقه -سنده مستقل و مجرد
تصور اینکه ، وبو اوصاف مشترکی دهها بر چوق شیلره تشميل
اینکه ... تممیم ا-می ریربایر . تاریخ طبیعیده (تصنیف) ، تممیمه
ا-ک کوزل برمثالدر .

چو جقلر ، (تحرید) و (تممیم) ه اهل دکلدرلر . او نلر آنچقی
(مشخص) فیکر لری قاورایه بیایلر . تحرید و تممیمی آنچق سنلری
ایلر بیادکجه قاورایه بیایلر .

شاكه

بر حقیقتی آرامه خصوصنده ایکی اصول تعقیب او لور : استقرار ،
استدلال .

استقرار . — جزء دن کله طوغری چیقارق بولونان حقیقتدر .
مثلادهیر ، حرارت تأثیریه اند-اط ایلر . باقیر کذلک حرارت تأثیریه
انبساط ایدر . کوش کذلک .. بونلر معدنلر . دیلک که بوتون معدنلر ،
حرارت تأثیریه اند-اط ایدیبور . بناء عایه دییه بیلر ز که : معدنلر ،
حرارت تأثیریه انبساط ایلر .

استدلال . — (کل) دن جزء ، طوغری اینک صورتیله در :

انسانلر فانی در .
احد انسان در .
او حالده احمد فانی در .

تا ارس طعومن برى اسى منطق جىلىر تزدىنە (استدلال اصولى)
اعتباردە ايدى . لکن بواسول ، انسانى خطایه دوشورى بىلىر . و بو
خطادە ، جزءلر حقىنە كافى درجه تدقىقاتىدە بولۇنماقى دن نشأت
ايلىر . مثلا : (بوتۇن مەرئىلر صلبدر) دىسەك و جزءلرینى آراسقى :
دېمىر مەعدندر، صلبدر . باقىر ، مەعدندر، صلبدر . كەوش ، مەعدندر،
صلبدر . بونلار طوغىرى . فقط جىوه مەعدندر، لکن صلب دىكلەر .
(ددقارت) دن اعتباراً ، اصول استدلال ، ياواش ياواش موقعى
غائب ايدەرك (استقرا اصولى) اعتبار قازاندى .
اصوللار حقىنە تفصىلات ، (منطق) و (اصول تدریس) ده
او قۇناجىنى اىچجۇن بودادە بولىيە قىصە جە ذكر اىلە اكتفا ايدىلەشىدە .

حسیات

نمایلر ، ھېباھەلر

انسان ، ذاك سايەندە دركە دىنیابى تصور وادرالك وينه ذكامي
سايەندە دركە دىنیابى تطابق ايدە بىلىور فقط بوطابق (آدابتاسىون)،
آنچىق فمائىت عضوبە سايەندە حصولە كىبور . وبو فمائىت - طبق
ذكادە اولدىنى كېيى - درجه درجه در . فمائىت ، حرکات انماكىيە
ايلە باشلايىب اك مەضل حرکاتە ئىدر يو كېيىر . بوفمائىتى تولىد ايدىن
شى : نمایلات در .

نمایللەرن مەربى ، مەھوللىك و خىر بىرصورىتىدە تىلىمەن ايشلىش ايسە
كىت كىدە غير مشئور بىر حالە وارىر . فقط مەھانىكى بىر نمایلەك او كەنە

برمانعه چیقمش ایسه ، او زمان بو تمايل نطمین ایچون نه لازم
ایسه اونلری دوشونورز ، تا تمايل نطمین ایدیانجه به قدر .
تمایل نطمین ایدیانجه حظ دویارز ، نطمین ایدلاماش ایسه الم
حسن ایده رز . حظ و الم ، بوتون حادثات روحبه به ترافق ایلر .
احتساشه ، هیجاناته ، افکاره ، و خیالاته .
انسانک مختلف تمايلری وارد . ایشته بر جدولی :

تمایلات جدولی

غدا احتیاجی			
شرب	شخصی	عضوی	
تنفس			
نماسه عضله			
نوعی ..... حافظه نوع تمايل			
ذاقه تمايل (او بورلاق)			
شامه			
الوان و اشكال تمايلی (رسم ، هیکلتاشلق)	حواسی		
موسیقی تمايلي (موسیقی و شعر)			
تاری ..... هیجانانه تمايل		روحی	
قونه عشق			
ادبیاته	فکری		
فاسفه به			

خود اندیشماک		
احتراس	نفسی	
وقار، کبر، غرور		
عاطفت (سمه مبانی)		
مرحمت	غیری	
علله عشقی		
وطن عشقی	اجتماعی غزو و پاره	
احتراسات سیاسیه		
احتراسات اجتماعیه	اُسکال اجتماعیه	
عشق تکامل		
اخلاقیت، حسن و حقیقت عشقی	فلسفی و بدایعی	
نظریات فیله، فلسفیه و بدایعیه عشقی		
تصوف		
عشق الله	دینی	

بومایلار، هر کسده عین قوتده دکلدره. انسان تکامل ایتدیگه، تمايللاری ده آشاغیدن بوقاری به طوغری (عضوی تمايللاردن عالی تمايللاره طوغری) تکامل ايلر.

حسبات نهنه؟

— بر تمايلك تولید ايلدیکی حالت روحیه يه (حس) دینلیر.
 (متافیزیق = مابعد الطیعتیات) جیلر عندنده (حسبات) ایچون
 ایکی مکتب وارددر:

- ۱) فکریون = Intellectualists . — بونلره کوره حسیات :
ابتدائی وغیر متمکامل بر ذکار دن عبارتند .
- ۲) ارادیون = Volontaristes . — بو، کتبه کوره حسیات :
ابتدائی وغیر متمکامل بر اراده دن عبارتند .
فقط بوکون پسیقولوژیده آرتق حسیات ، ذکا و اراده دن آبری
اوله زق قبول ایدلیکده : د. هرنقدز (فمایلات روحیه) نی تشکیل
ایدن (ذکا ، اراده ، حسیات) ک کوکی بر ایساده ، مرور اعصار
ایله بونلرک هربری بر شکل مخصوص آمشدز . نهایت هربری
تظاهرات و تأثیرات اعتباریاه بوبولرندن تمامآ باشقة بر حاله کلشلردر .
بناء علیه بوكونکی روحیات عالمگری ، (فمایلات روحیه) آرسندن
حسیانی باشلی باشنه مطالعه اینکده در لر . نه کیم علوم طبیعیه عالمگری ده
اجسامک ، اک نهایت (نترو الکتریق) ه منجر اولدیغی و منشأده کی
وحدت محتمله لریشی نظراعتباره آلمقسرین هرجسمک خواصی آبری
آبری مطالعه ایدزلر .
- عناصر فکریه دن هن هان عازی بر حیات حسیه نک موجودی ؟
حسیات ایله ذکانک آبری آبری اوله دن دلیل در . عناصر فکریه دن
هن هان عازی (حیات حسیه) شو احوالده کورولور :
- ۱) آفون و بوكا مثال شیلرک و ایلک بهارده سینه طبیعتده مافی
بر سانک منظره ننک ویردیکی هظوظ و میرت ،
- ۲) خسته اقی لرک حاد دوره سنده کی و ملانقو لیک لرک ملانقو لی
- حالنده کی الم راضطرابدی ؟
- ۳) سیسز والک کوجک بر شیدن و با هیچ برشی بوق ایکن بر
قرقری ؟

۴) عصبی کیمسه لرده کی مالات استعمال، یعنی یاره لایپوبرم، که بو
حال، حدته یاقین اولوب او زمان انسان، استعماله آماده بر حالتده در.
فقط نهیه حدت ایتدیکنی ده پلک بیلمز. قیزدیگی شی، مهم وغیره عنیندر.
فقط برآن صوکرا مهمیتندن چیقاراق، معین بر شیئه قیزمه باشلار.
ومسئله، حدتی بو شالمقله نها یتلنه نیز.

۵) مریض و نوراسته نیک کیمسه لرده کی مس تعب. نورمال
و حال مختنده کی انسانلرک یورغونلنى کلیر، پچر. بالخاصه او یقودن
صوکرا آرتق یورغونلوق حس ایتزلر. مریض وضعیف کیمسه لرده
ایسه یورغونلوق، بر اشیر و قولای قولای زائل اولماز. نوراسته نیک
کیمسه لرده ایسه یورغونلوق هان هان هیچ زائل اولماز. تداوی
مخصوصه احتیاج حاصل اولور.

۶) شدت خزنه و کدره. — ابتدا مهم بر (اندیشه) ایله باشلا یه رق
کیتندیگه تزايد ایلر. حیات غریزیه او زرینه ده تائیر ایله بعضاً جهاز
تفسد (نفس طارلنى)، بعضاً قلبده (چارپینتى)، بعضاً معدده ده
(ھضم سازاق) حصوله کتیریر.

حیات حسیه، بوصورتاه حیات غریزیه او زرینه ده اجرای تائیر
ایلر. بوندن قور توله بیلمک، آنچق شدت حزن و کدری تهدیل
وازاله ایله نمکن اولور.

۷) شبد ھیماهه. — شبد ھیماهه حیات حسیه نیک مستقل
اولدیگنی اثبات اینکدده در. هر هانیکی بر شبد ھیجان، فعالیات غریزیه
و ذهنیه یه بردن بره توفیق ایدیویز بیلیر. بونک ایجون بر کیمسه یه
بویوک بر سوینچ و یا گذر خبری و بریاه جکی زمان بردن برم سویلامی در.

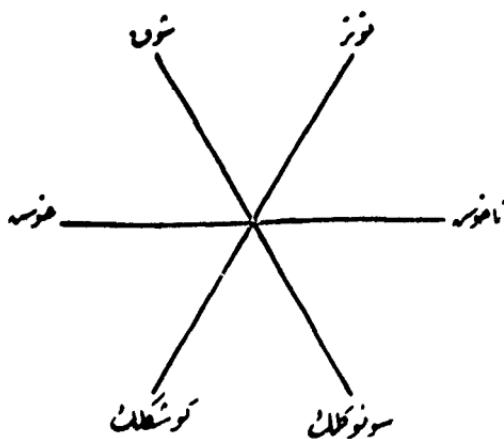
چونکه با حیات غریزیه نمک توقف ایدیویر مسی، و یادلی او لایویر مسی محتمل دره هر تمايل بر (حسن) در، بناءً عليه (تمايلات) قدر (حسابات) نه وار . فقط بوکونکی پسيقولوزينث مؤسسي اولان ليزيلغلى (وند)، حسيانک اساسنی، اوچ چفت معاكس قطبه ارجاع ايلر که بوکا (وندکه ابعاد حسيانی) دنيلمکده در :

۱) خوش - ناخوش

۲) شوق - سونوكلک

۳) توتر - عدم توتر = کوشکلک

بوتون حسلر، بونلر دن مختلف مقدارده آلتاش بىر مخلوطدر .

حالت مرضييه

هر هانکي بىر مرض عصبي سبيله يعضاً بىرانسانک حسيانی بوسېتون سونز، بونك علامتى ميات فكيرده احتساسات و اطلاعات ؟ و ضوحى، سرعانلى و شدتلى غائب ايلر، دقت ضعيف دوشى . بعض كرهده حافظه

وحاکات منطقیه دخی ضعیفلار. حیات حقیقیه ایله علاوه دار او له ماز.
میات همیشه لاقیدی متعلق که هیچ برشی قارشیسته. حظ و الم حس
اینzer .

حیات حسیه ایله حیات فکریه آیری او لغله برابر بونلرک
بکسیکری او زرینه متنقابل تائیز لری وارددر. بعض انسانلرک ذکالری
حسلرینه، بعض انسانلرک حسلری ذکالرینه حاکم در .
هر هانکی برحس و تایل یك زیاده تمنی ایتمش ایسه آرتق او وقت
اوکا (عقل و ذکا) هیچ مرام آکالزاده ماز . اویله انسان ، محاکاتنک
ضدینه حرکانده بولنوره. حریص کیمسه نک حالی کبی.
اساماً (منطق عقل) باشته، (منطق حسیات) باشقددر . (منطق
عقل) ده حکم: او بژه قیف شیلره اثبات ایدله کدن، یعنی (فرضیه) ،
(ترصد) و (تجربه) دن صوکره ویریایر . بوتون فلنرک حکملری
بویله در .

(منطق حسی) نک ایسه بویله او بژه قیف شیلره قولاقلری
طیقانی در . بونده حکم، عقل واو بژه قیف شیلر او زرینه استناداً دکل،
بر حس او زرینه استناداً ویریایر، (سو بژه قیف = نفسی) در . فلسفه
و دیننده کی حکملر بویله در . فلنرک اصولی ایله فلسفه و دین مسئله لری
حقنده حکم ویرمک طوغری او مارابی کبی عکسی ده طوغری دکلدره.
حیات حسیه ، حیات فکریه دن چوق دها اسکی در : چوجوقده
حیات حسیه، حیات فکریه دن اول باشلار .

حیات فکریه، حیواناتده جله عصیبیه مالک حیوانلردن اعتباراً
باشلار. حیات حسیه ایسه (آچاق و تناسل، الح حسلری) دها آشاغی
طبقه ده کی حیواناتده دخی وارددر .

حیات جاھلرده (سرکش و خام) بزھالده دره، منور کیمسه لرده
ایسه ذکار طرفدن اداره ایدل مکده دره .
حسیانی شخصک شرائط موجودیت، کوره تعابق ایتدیرن ذکادره .

احتراس

هر هانگی برحس و هیجان عناصر فکریه ایله نمزوچ او لوپ ففه
نمی ایتش ایسه اوکا (احتراس) دینایر . احتراسانک حصوله (خارجی)
و (داخلی) او لق او زره ایکی درلو سبب وارددر :
اسباب خارجی : محیط ، تقليد ، تلقین (کتابلر ، غزنه لر اخ) .
اسباب درونی : شخصک مناجی و سنجی سی .

بعض انسانلرده تک بر احتراس وارددر : ثروت حرصی کې .
بعضلرندہ عین زمانده متعدد و متواالی در . بوصوک قسم انسانلر ، پک
متخصصدار . حسلری هر وقهیه قارشی مهترزدر . بولیه هر شیشه
قارشی چوق متخصص اولانلر ، خیالات ایچنده یاشارلر . بونلر قوی
بر احتراس صاحبی او له ما زلر . چونکه بونلرده غیر متزلزل بر مقصد
طوغزی ایلریلک ایجون لازم او لان (عنم - نزدی) کافی درجه
یوقدر .

الجانی کیمسه لر لاصاپ امتر اس کیمسه لری بربیته قاریشیدیرما .
ملی در . الجانی لرده (نمی قوتی = Inhibition) غایت آزدر . بردن بره
پارلا یوب چیویرلر . تمايللاری قرار سزدزه درین دکلدره . غیر متزلزل بر
مقصدلری یوقدر .

صاحب احتراس کیمسه لرک ایسه غیر متزلزل بر مقصدلری وارددر .

مع مافیه بعضاً (الجائز) بر کچید اوله بیلیر : قرار ساز لاق
والجائز لکدن (احتراص) طوغایلیر .

احتراص لک مابدالنایزی : فکر نابت ، امتداد ، شدت در
فکر ثابت : نورمال انسان لردہ باشقة ، صریض انسان لردہ باشقدہ در .
نورمال انسان ، فکر نابت مقصده بی و زریه ایصال ایده جکنی بیلیر .
(أنا) نک بر لکنی نشویش ایمز .

صریض فکر ثابت ایسه (اوتو ماتیک منساق) و (غیر قابل
مقاومت) در .

(فکر ثابت) دیکر فعالیات ذهنیه نک ضررینه بسلمکده در .
امتداد : بر احتراص بر قاج آی ، بر قاج سن ، بعضاً بر حیات بونجه
امتداد ایده بیلیر . شعور لک حال طبیعی : تبدل دائمی ، یعنی بر
ایرماق کی آقسی در . حال بوکه بو امتداد (آنورمال) در .

شدت : بونک ایکی شکلی وارد ر :

۱) مثبت - که فوق العاده جمده محتاجدر . و حریص اولان کیمه
بویله فوق العاده فعالیته بو انور : بعلم عاشقتک کوند ۱۵-۱۲ ساعت
چالیشمی کی .

۲) منفی - عنزی کر کین بر حالده طو نار . خسیسلک کی .
چو جو قلرده (احتراص) یوقدر . چونکه احتراص ده حیات فکریه
دنه مزو جدر . حال بوکه چو جقلمک حیات فکریه ، هنوز قوی
دکلدر . مسنتنا اوله رق بعض چو جقلرده مطالعه ، صنایع میخانیکیه
و محبت و نفرت احتراصلری اوله بیلیر .

اقوام ابتدائیه (احتراص) قوی دکلدره چونکه بونلرده احتراص

عناصر فکریه بی تھاندر . او نلری حریص اول دقلری شیئه شدقی
صورتده ایته حک متوا لی ضربات فکریه یوق . بو، مدنی ادعاسنده اولان
بر چوق انسانلرده دخنی یوقدر .

*
**

احتراصاتی تولید ایدن باشلیجه تایاللر سونلردر :

۱) محافظه نفس تایالی ،

۲) محافظه جنس تایالی ،

۳) استحصال سمات تایال ،

برده (بدیعیات، فن، دین، احلاق، سیاست) حر صلری وارد رکه
بونلره ، بالغیه دها آز تصادف او لمقدودر . اسپور ، آو ، کتاب ،
قولکسیون، جیچک، الح کذلک احتراص شکنی آله بیلیر .
(سر کذشتجو-آوانسور) حیات، کذلک احتراص حلقی آله بیلیر .
بوکا تجسس ، زنکین او لیورمک ، الح کی شبلر سوق ایدر .

امنی احتمات نصل ظمی اید ؟

پو، احتراصت نوعه و شخصه کورده کیشیر . بناءً علیه عمومی .

حبورتده ایضاح ایمک جمود ریتندیز :

علی العموم احتراص، باس لانه مجدد سوئوک و بطي در . فقط کیتدیکه
مشعور بر حاله کله رک سدنه نیز .

امنی احتمات نصل سور ؟

احتراصاتی سوندیره بی سلاب سونلردر :

۱) طاقتمن دوشمه و یاعیاد سبی ایله سورز .

۴) باشقه بر احتراص تغلب ایله سورز .

روجایه مدخل — ۳

- ۳) براحتراصلک یرینه بوکا ضد براحتراصل قائم اولمقاه سوزر .
 ۴) امسان دلی اولهدق حرصی سوزر .
 ۵) نولوم ایله سوزر .
 برشینه احترام، قوی دکسه (تبديل) ایله او حرص سوزر .
 فقط پنچ قوی ایسه سونیز . بالعکس زیاده لشیر .
 (باشه براحتراصله تقلب)، فضلہ هزاریزی اولان انسانلرددور .
 بی قاب کیسمه لرده بو تقلب و قوعه کلن . حرب وفتح حرصلری ،
 حرص دیغی به تقلب ایده بیلیر . جزویت جمعیت مؤسی (ایضاً
 دولو واپولا) کبی ، که جنزال ایکن راهب اولدی . و راهبلکده دها
 زیاده چالیشدی .

بو تحول و تقلب : خارجی نفوذ و ایجادبات تلقین وبالقوه موجود
 تفایلات نتیجه‌سی در .

• •

(جنت) ایله (قوی احترام) آردنه مهم بر مشابهت وارددر .
 هر ایکیستنده فرد شورینی غائب ایلر . هر لسان ده موجود اولان (اویون
 دلیسی) ، (پاره دلیسی) ، اخْ کبی سوزلر ، احترام ایله جنت آردنه کی
 مناسبی کو ستر مکده در .

• •

علمده معظم از لر ، فدا کارنرہ بویوک فدا کارلقلو ، اخْ میدانه
 کنترنهن (حرص) در . حرصلت بویله ایسی اولدینی کبی کوتوسی ده
 حواردر : ایچکی ، قار ، اخْ حرصلری کبی .
 (اعرف نفسك) نک قائدسی : ایشته بویله کندیمزدکی ای

و کوتا احتراسات تخلیقی بیله‌رک کوتا احتراسات تخلیقی احرا،
وای احتراسات تخلیقی تیه ایچک در .

اراده

بزده، دوشوندیکمز و آرزو الهدیکمز شیلری ساحه فعله ایصال
قوفی وارد رک بوكا (اراده) دینیر.

بعض دوشوندیکمز شیلری، فعل و عمل حاله کیبره مهیز . بونك
سبی: بودوشوندیکمز شیلرک، یعنی فکرلرک، قوت و قدرتی آزالان
هاشقه فکرلرک موج-ودیقدار . اکثر فکرلرک قادرشیستنده
(مانع فکر) دخی موجود اولغه حیات بشر، بویله (کندی
قفاستک فکرلری چاریشمه‌سی) ایله بکر .

قرار — قرار، شعورک حضورنده بربرینه ضد فکرلر اولدینی
زمان در . بوفکرلردن بزی (عمل) اولغه یلتیر، فقط دیکر فکرلر
اوکا مانع اولغه چالیشیر، بومجادله‌یه (قرار) دینیر .

(قرار ویرمه و تیره‌سی Processus) پک قاریشیق در :
اسبابی تشکیل ایدن فکرلر، مهم صورنده، شعورک حضورنده انبات
وجود ایدرلر، بعض کوه بزی، بعض کوه دیکری رجیحان فازانیر.
دها دون پلک قوی کوردیکمزسب، بوکون بزم‌سونوک کودونه بیلیر.
بونک عکسی ده واقع در .

انسان، بویله ایکی ضد فکر آرمه‌سنده صالحانیر، مناویه برندن
دیکرسته بکر، روحده بر کرکنک حاصل اولور. نهایت بوکرکنک
قوپار: ایشته او زمان قرار ویرلشدیر .

بشن درلو ، قیمار تهی وارددر :

۱) محاکمی قرار : مسئله نک له و علیه نده اولان افکاری تدقیق
ایند کدن صوکره برینی ترجیح ایلر .

بوسبتون یکی بر شیئه قرار ویرمکده کوچکلک چکرز . آلیشمیش
اولدیغیز سیلره قرار ویرمکده هیچ کوچکلک چکمیز .

۲) مسئله نک له و علیه نده هیچ برینی تمامآ ترجیح ایده میز .
تأثیرات خارجیه سبیله او صورتله قرار ویریز و بونده حظ و غرفت
حس اینه بزر .

۳) بونده ده قرار کذلک (عارضی) در : بالکن بونده سبт:
ایجادات درونیه در . بو تپیده اولان کیمسهار ، قرار لرینک معلقده
قالدینندن محضطه بدرفر . فقط بونلر ، ولقان کی بردن بره پارلارلر .
لوتلر ، ناپولیونلر ، بو تپیدن در .

۴) بونلر بردن بره قرار ویریورلر . کولوب اوینایوب
طور ورکن ، بعض حادثات خارجیه و یا غیرقابل ایضاخ تحولات درونیه
سپی ایله ، بردن بره دریای حزنه طالاولر . ضعیف فکر لردن قوی
فکر لره چکیویریلر . بویاه انسانلر ، دلیجه سنه بروژه لردن واکنجه لردن
صوکرا بردن برم اووقته قدر حس ایندکلری جدی بر حیاه کیزیویرلر .
اویزان بوسبتون یکی بر انسان اولورگر . سجیه لری بردن بره علوی بر
سویه یوکسایر . و قرار در حال نهایت بولور .

۵) ویریلن قرار ، بر (حس جهد) ایله در : وظیفه سفی ایها
ایجون - دیکر بیکدر لو عکن و حظ اور شیلری ترک اینه - وظیفه نک
کوچ یؤللرندن کیتمک .

بو ، او زیز سال بر قرار تهی اولوب ، اسباب ، نظردقه آله رق
پاسلاندن باشقدار .

صاغلام اراده

حال شعور، بر (الجا) به مالک در . فقط بو الجاسنی نائب
ایتدیکی بعض مستنی آنلر واردو .

بعض انسانلرده بو (الجا) بوقدر .

صاغلام و نورمال اراده نك قسطامی : بو الجانك دائمی او لمی در .
حالات شعور آرم سنده اش قوی اس الجایه مالک او لانلر شوبلرد :
سرمه طبیعی لر، امیرا صدر، هجوانه لر (که بونلر بزده کنندیلر کشند)
عکس العمل لر تویید ایدولر) ، مظ رالم امتساسی ، هر هانکی
بسیبد اغباده هانه کلی اعمال؛ زماناً دمطاناً مال ماضه عاصه اعمال .
بالعکس او زاقله عائد سیلره ؟ عرقک عنعنی تاریخیه سنه یباخجی
اسبابه عائد اس شعور والجا، با ضعیف و با هیچ در . بو نلرک اس شعور
والجاسنی تزیید ایده بیلمک : آنچق (صرف جهد) ایمک ایله ایلور .
نورمال و صاغلام اراده شویاه در : کنندی الجانی از باب سر مقد
برابر، هر (استحضار غریبکی) ده سنبطات و الجا آنی او بیان بسیه
چیبور بشد و در . و عمل دخی بو قوتلرک، نه پک چابوچ، نه ده پک کچ
بر تیجه سی در .

اک سرعتله ویریله جلت قرارلرده بیله نورمال و صاغلام اراده :
عمل دن اول بوتون بو قوتلری (معنی الجاات و تحریکاتی) کوزدن
پکبیر . و بر (اطلاع و محکمه) استناد ایلر .

اراده خسته‌لقلی

(قوه ناهیه و مانعه) نک آزلنی وبا چو قلنی اراده خسته‌لقلی‌نده حصوله کنیوره.

۱) عجول اراده : قوه ناهیه و مانعه ، بونده پک آزدر . بولیه انسانلرک اراده‌لرینک بر (کم)ای یوقدر. عقللرینه کلنه درحال یا پارلره (قوه ناهیه) آزلنک فالنی اولدینی کبی ایسلامکی ده واردر : بوبوک قوماندانلر ، بوبوک اختلال آدم‌لرینک اراده‌لری بولیدر ... بوراسی ایسلکی ...

فالنی شوکه : قوه ناهیه‌سی آز اولان انسانلر ، علی‌الا کثر . مسئله‌ی ای تدقیق ایچکسزین ، درحال عمل حالته چکرلو .

بشریت تکامل ایتدیکه بو (قوه ناهیه) لر دخنی جوغالمقدده در . بو قسمک برده (افراط الجا) سبیله آنورمال اراده‌ملی اولانلری واردرکه (فکر ثابت) صاحبلری بوراده‌در. بونلرده (قوه ناهیه) نورمال درجه‌ده‌دو . فقط (افراط الجا) واردر . ایشته بر مثال : آقولیک بر آدم ، خسته‌خاهیه کتیرلش واچیکی اوکا منع ایدلشدی . لکن او آدمه ایچکی ، (فکر ثابت) اوللش . بو آدم برکون او دونلغه کیدوب الی کسر و قوش‌رق کلوب : عجله قویناق ویریکز ، المک اوسته قویا جنم ، دیر . الدن قانلر آقان بو آدمه ، قویناق ویرولر . آدم ، الی قویناق ایچنه صوقار و صوکرا او قانلی قویناغی ، حرصله ایچر . شمدى ایسته‌دیکمه مالک اولدم ، دیر . الی ، مخصوص ، کسیور .

شو (فکر ثابت) صاحبلرینک اراده‌لری ده بولیدر : بری الی . دامنا کیرلی ظن‌ایدر، بیقار طورور . دیگر بوری البسه‌منک بر طرفی

دوزکون دکل صانیر، عمرینک مهم قسمی آینه فارشیسنه کپیرir. دیگر بری قاپوسنی کلیدله ر. کلیدله مدم می عجبا دیه رک کیجه یتاغدن بر قاج دفعه قالقار باقار.

(۲) بعلی اراده: بویله انسانلرده (قوه ناهیه) پک چوق او لوب (الجا) آزدر. بو نوع اراده، برمدت قوه تمرکزیه سفی غائب ایلر. ودقنی معین بر شی او زریته تثیت ایده من. او وقت انسان، کوزلری بریره دیکیلمش اولدینی حالده طالغین طالغین باقار. شعوری، کشیف بلوطلر آرم منه قالیر. بو بلوطلری بر درلو بیر تاماز. مع مافیه (شعور) موجوددر. فقط غیر مؤثردر. علی الا کثر بونی میدانه کنیدن: بویوک بر یورغونلق ویا (بی تاب دوشمه) در. هست اراده، یوقاریده دیدیکمز وجهه:

(۱) تعقیب ایدیله جک و یایله حق شی حقنده واضح بر (اطلاع و محکمه) صاحی در.

(۲) و (فعل)، بو محاکمه اطاعت ایلر. بحث ایدیکمز حالت مرضیه ایسه (ذکا و اطلاع)، و اخلاق کنی محافظه ایده بیلیر، فقط یا عمل حاصل اوله ماز و یاخود حاصل اولورسه ذکانک کوستردیکی استقامق تعقیب ایده من.

حیاته بوتون خیمه‌لر: ذکاء ایله عمل آرم منه کی بو رابطه طبیعینک قویسندن؛ بعض فکرلری ساحة عمله چیقاره مامقدن و بو فکرلره بر تأثیر و بره ما مکدن متولددر. زیرا انسانلر، افکار و حسیات نقطه نظرنندن، بربروندن پک فرقی دکلدتلر. انسانلر بربروندن اصل اراده‌لری اعتباریله باشند پاشقدارلر. بر انسانک ذکاسی پک یوکسک اولور، فقط ذکاء اراده‌سنه سوز

بکیره میورسه او اسان ، حیاتده هیچ بر موقعیت کوستره من .
دوشوندکارنی ساحة فعله ایصال ایده من . اویله اولان انسان :
خزینه لره صاحب اولدینی حالده بوندن استفاده ایده میان کیمه کبی در .
بونلر خیالاتنجی در .

جهد

عبول اراده نک الجا آت اعتمادیه و انسیاقیه سی تمدیل و تغییص
ایتمک ، بعلی اراده برقوت ویرمک آنچق (جهد) سانه سنده ممکن در .
ای طوغوش روح لرکه اعصابی آهنگدار اولانلرک بوكا احتیاجی يوقدر .
(جهد) لک قانیرینی بر (شمما) ایله کوستره نم :

مفکوره عالیه = ف

نمایلات سافله = س

جهد = ج

ایله کوستره بیرسه :

س < ف

س > ف + ج

یعنی مفکوره عالیه جهد منضم او رجه حاصل اولان موازنه ،
نمایلات سافله نک ضرربته اولیور .

(عمل) میدانه کلیر کلنز حظ وبا آنم ویریز که بو حسله ، عملی
تنظیم ایلر . وصوکرا بو حظ والم تنظر لری ، الجا وبا هی عواملی اولور .
جهد خصوصنده ، مادی وادیده کوچلک یوقدر : پاره سنی جینه
طولد وروب اسراف و سفاهت ایتمک وبا ایتمامک اوقدر کوچ بر شی

دکلدر . اصل کوچلک معنوی وادیده‌در : تفسک اتنی دامنا شورلئ
انظاری آلتنده طوتاپیلمک .

شدید بر هیجانک ضربه و تأثیری آلتنده بولونیور ایسه‌ک باشنه
شیله عائد فکرلری قبول ایتمک ایسته‌میز . باشنه فکرلر کله‌یم دیسه
جا بو جاق سونز .

احتراسات ایجنه بولنديغمز زمان بزه ویریلن نصیحتلر صفوی
و جان صیقیجی در . احتراسات او نصیحتلرک احتوا ابتدیکی افکار
مصیبه‌یی بو غار .

صاغلام ارادملی انسان : بو افکار مصیبه‌نک صداسی ، احتراسات
طرقدن بو غدیر میان در ؟ بویله آدم عقلک صداسی دامنا ایشیدیر .
احوالنی بویله دامنا دققی آلتنده طوتان کیمسه‌نک شوری دامنا
یوکسلیر ؛ و بوسوتون ناشقه‌لا شیر . کوچلک : باشنه فکرلرده طوغزی ده
وقوع بولقده اولان جریان طیبی به فارشی مقاومنت ایدرلک دققی
بالکن انظار شوری آلتنده - هیچ اوته‌یه ، بزی به صایقیزین -
طوتاپیلمک در . ایشته بو (جهد دقت) ، ارادمنک عمل اساسیسی در .
جهدک اهمیت اخلاقیسی . — انسانلری بربرندن تفریق ایدن
حقیق اوچلو ، جهددر . جهد ایده میان انسان ، کولکدن باشنه بر
شی دکلدر . چوق جهد ایده بیلن کیمسه ، (حقیق انسان) تیپی دره
مجادله حیات پلک کوچ در . حیاتک کوچلکلری فارشیسنده
جهدسرز آدملر ، بوتون طاقتلرینی غائب ایدرلر . ویا کوچلکلکدن نظرلرینی
چویرلر . ياخود نئدیلرینی صالحیورلر .

جهد صاحبی انسان ایسه ، حیاتک کوچلکلری فارشیسنده قیا

کې در . دېكرانسانلر کە حەوا اولىدېنى اسباب قاوشىسىنە او ، يە حىاتىدە بىر اميد كورور . حىاتىڭ اڭ كۆچ مەجادىلەرنىدە بىلە بىر ذوق بولور . بوكاواصل اولقى وياولماقىق ، بويىلە اوللىنى ايستەمك وياايىتەمامك ايلەدر .

سوق طبىعى

حرکات واعمالىز ياخارادى در ، ياخىر ارادى در . ارادى اولانلىرىنى ، ارادادىنى كوردىك . غېرارادى اولان حرکاتىز : ۱) ياخنۇكاسى در كە بونلره اھمال انۇكاسىيە دېنير : بوجەركاتك آمىرى دىماغ دىكلى ، مۇشۇكى در : دېز اۋستە اورونجە حرکەت ایتىسى ، پارمۇق او زادىنچە كۆزلىرى قىسىق كې . ۲) ياسوق طبىعى ايلەدر كە بونلره اھمال اسپاقىيە دېنير .

سوق طبىعى = اسپاق . — غاپەسندىن خېردار اولقىسىزىن يايىلان و تىنەيە محتاج اولىيان اھمال در .

سوق طبىعىي اصلاح خصوصىنە اېكى قاتۇن وادرر :
۱ - اعتىاد واسطەسىلە سوق طبىعىي بىر كەم او رەرقى : (اعتىاد قاتۇن) .

۲ - بىر سوق طبىعىي دېكىر بىر سوق طبىعىي تەحويل اېچك : (تەحويل قاتۇن) .

سوق طبىعىدىك انواعى :

سوق طبىعىلە بش غەزىدەر :

۱ . مەحافظە نفس سوق طبىعىسى :

آ) غەدائى طۇنۇق ، آلمق ، آرامق .

ب) بىر نەھلەكىدەن قورقۇ

۲. حافظه نوع سوق طبیعی :

اولاد محبتی .

۳. انسیاقات اجتماعیه :

فردک ، همجنستک ایلکتکه عائد اعمالی .

۴. انتباطی سوق طبیعی لر :

هر هانگی بر حاله تطابق ایچون اولان اعمالی تکمل ایتدیرەن
شیلر :

۱) اویون ، ۲) قلید ، ۳) تجسس .

۵. انسیاقات عالیه :

آ) انسیاق اخلاقی : دیکر انسانلره ای کیشمک حرکق .

ب) انسیاق بدیی : (حسن) قارشیسنده بیجان طویق .

ت) انسیاق دینی : رب متعال ایله آهنگدار اعمال .

محافظه نفس و جنس سوق طبیعیلری بوتون حیواناتده شامل در .

اوچنجی و دردنجی غروب (یعنی اجتماعی و انتباطی سوق طبیعیلر)،

حیواناتده وارسده ، انسانلرده دها قوتلی در . بشنجی غروب ، یعنی

النسیاقات عالیه ، يالکز انسانه مخصوصدر .

محافظه نفس و جنس سوق طبیعیلری حددن آشنجه انسانی ،

حیوانلر تنزیل ایدر . بونلرک فصله سفی ، باشقه بر سوق طبیعی به تحويل

ایچک لازم کلیر . مثلا بعض انسانلر ، محافظه نوع سوق طبیعیلری ،

النسیاقات عالیه به تحويل ایده بیلیرلر .

صوك

مندرجات

ذکا

صفحة	
٤	دماغ
٤	اعضای حواس
٦	ادراك و شعور
١٢	دقت (ارادی، غیر ارادی . طاغنیق ، مرضی)
١٥	حافظه (أنواعی ، الجهد حسابی)
١٩	ترابط و تسلسل افکار
٢١	تخیله (تخیلیه ، مبدعه)
٢٢	تجزید ، تعمیم
٢٣	حاکمه

حسیات

٢٤	تمایل لر ، هیجان لر
٢٦	حسیات نمودو ؟
٢٩	« ووند » ک ابعاد حسیاتی
٢٩	حالت مرضیه
٣٠	منطق عقل ، منطق حسیات
٣١	چوچقده و جاھللرده حسیات
٣١	احتراص و اسبابی و نصل سوندیکی .

اراده

	صفحته
قرار	۳۵
صاغلام اراده .	۳۷
اراده خسته اقلیمی .	۳۸
جهد .	۴۰
جهدک اهمیت اخلاقیه سی	۴۱

سوق طبیعی

اعمال انعکاسیه و انسیاچیه .	۴۲
کوتو سوق طبیعیلری اصلاح قانونلری.	۴۲
سوق طبیعیلرک انواعی	۴۳

